

شماره بخشنامه : 220977-99

تاریخ : ۱۳۹۹/۰۷/۱۰

موضوع	موضوع
بخشنامه شماره 99/220977 مورخ 1399/07/10؛ ابلاغ اصلاحیه دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری ۹۹۲۲۰۹۷۷ ۱۳۹۹۰۷۱۰ پوست شماره : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بانی جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانکهای دولتی غیر دولتی شرکت دولتی پست بانک مؤسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال میشود. با سلام احتراماً پیرو بخشنامه شماره ۹۱۲۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۳۱ موضوع ابلاغ اصلاحیه دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری به استحضار میرساند شورای محترم پول و اعتبار در یک هزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱۰ با الحاق تبصره ای به شرح ذیل به عنوان تبصره (۳) به ماده (۲) دستورالعمل مذکور، موافقت نمود: تبصره ۳ برای تسهیلاتی که پس از سپری شدن ۵ سال یا بیشتر از سررسید پرداخت اصل و سود آنها مؤسسه اعتباری بنا به دلایل خارج از اراده خود قادر به وصول مطالبات از محل وثایق مأخوذه نمی باشد، مانده کل تسهیلات پس از کسر نمودن ارزش وثایق مذکور در بندهای ۲-۲-۳ الی ۲-۲-۶ مبنای محاسبه قرار می گیرد.» علی رغم این متذکر میگردد قاعده اصلی در محاسبه ذخیره مطالباتی که ۵ سال یا بیشتر از سررسید پرداخت اصل و سود آنها سپری شده است مفاد تبصره (۱) ماده (۲) دستورالعمل یاد شده میباشد لیکن در مواقع خاص که دلایلی خارج از اراده مؤسسه اعتباری مانع وصول مطالبات از محل وثایق مأخوذه گردیده باشد مفاد تبصره (۳) به شرح فوق الذکر می تواند مبنای عمل قرار گیرد. لذا مقتضی است در چنین شرایطی مطالبات موضوع تبصره مزبور در یادداشتهای همراه صورت های مالی به عنوان یک یادداشت مستقل ذیل یادداشتهای توضیحی مربوط به هزینه مطالبات مشکوک الوصول افشا شود. در حداقل اطلاعات مربوط به مطالبات مذکور از جمله مدت زمان سپری شده از سررسید مبلغ مانده مطالبات به تفکیک اصل سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین مبلغ ذخیره مطالبات نوع عقد، نوع وثایق مأخوذه و دلایل عدم وصول مطالبات از محل وثایق مأخوذه در یادداشت مذکور، الزامی میباشد. در خاتمه ضمن ایفاد نسخه اصلاحی دستورالعمل، موصوف خواهشمند است دستور فرمایند مراتب به قید تسریع و با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذیربط آن بانک مؤسسه اعتباری غیر بانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ر. ۴۹۲۲۳۰۲. مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی حمیدرضا غنی آبادی ۰۲-۳۲۱۵ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مدیریت کل مقررات مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی اداره مطالعات و مقررات بانکی	

دستورالعمل نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری

مؤسسه اعتباری موظف است به منظور جبران زیان یا خسارت احتمالی ناشی از عدم ایفاء تعهدات مشتریان در رابطه با تسهیلات اعطایی آنان نسبت به احتساب ذخیره عمومی و اختصاصی در چارچوب دستورالعمل طبقه بندی داراییهای مؤسسات اعتباری به شرح زیر اقدام نماید.

ماده ۱- ذخیره عمومی

ذخیره عمومی مطالبات مشکوک الوصول باید متناسب با مطالبات مذکور و حداقل به میزان ۱۵ درصد کل تسهیلات اعطایی مؤسسات اعتباری بر اساس تعاریف مندرج در بند (۱۱) دستورالعمل طبقه بندی دارایی های مؤسسات اعتباری شامل معاملات قدیم جاری سررسید گذشته معوق مشکوک الوصول در پایان هر سال مالی یا در مقاطع تهیه صورتهای مالی محاسبه و در حسابهای مربوط لحاظ گردد.

ماده ۲- ذخیره اختصاصی ۱-۲- میزان ذخیره اختصاصی بر اساس بندهای ۲۲ و ۲۳ و ۲۴ دستورالعمل طبقه بندی دارایی های مؤسسات اعتباری به شرح ذیل محاسبه می شود.

درصد

مانده تسهیلات موضوع طبقه سررسید گذشته

مانده تسهیلات موضوع طبقه معوق

مانده تسهیلات موضوع طبقه مشکوک الوصول

تعریف اصطلاحات مندرج در دستورالعمل طبقه بندی داراییهای مؤسسات اعتباری عیناً در این دستورالعمل نیز کاربرد دارد.

لم

تبصره ۱ مانده تسهیلات مشتمل بر اصل تسهیلات به علاوه سود و وجه التزام تأخیر تأدیه دین که به عنوان درآمد شناسایی شده و به حسابهای سود دریافتی و وجه التزام دریافتی منظور گردیده میباشد.

تبصره ۲ احتساب ذخیره برای داراییهای طبقه مشکوک الوصول به میزان بیش از ۵۰ مستلزم ارزیابی ویژه و ارایه دلایل قابل قبول طبق استانداردهای حسابداری است.

۲-۲- مؤسسه اعتباری موظف است به منظور احتساب ذخیره اختصاصی ارزش وثایق هر مورد را با اعمال ضرایب ذیل از هر فقره از تسهیلات کسر و سپس اقدام به محاسبه ذخیره ذیربط نماید.

۱-۲-۲- ۱۰۰ درصد مبلغ وثایق نقدی نظیر سپرده قرض الحسنه پس انداز سرمایه گذاری کوتاه مدت سرمایه گذاری بلند مدت و گواهی سپرده بانکی اعم از ربالی و ارزی

۲-۲-۲- ۱۰۰ درصد مبلغ اوراق مشارکت منتشره با تضمین دولت یا اوراق مشارکت منتشره توسط بانک مرکزی

۳-۲-۲- ۸۰ درصد اوراق مشارکت با تضمین سیستم بانکی کشور

۴-۲-۲- حداکثر ۷۰ درصد ارزش بازار املاک و مستغلات

۵-۲-۲- حداکثر ۷۰ درصد ارزش بازار سهام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار اسناد معتبر بانکی نظیر اعتبارات اسنادی معامله شده ضمانت نامه های بانکی و موارد مشابه

۶-۲-۲- حداکثر ۵۰ درصد ارزش بازار ماشین آلات و تجهیزات

تبصره ۱- به منظور احتساب ذخیره اختصاصی برای کلیه تسهیلاتی که ۵ سال یا بیشتر از سررسید پرداخت اصل و سود آنها سپری شده باشد باید مانده کل تسهیلات بدون کسر نمودن ارزش وثایق مذکور در بندهای ۳-۲-۲ و ۶-۲-۲ مبنای محاسبه قرار گیرد به نحوی که طی ۵ سال بعد از آن به طور مستقیم یا یکنواخت معادل ۱۰۰ مانده تسهیلات ذخیره اختصاصی در حسابهای مربوط منظور شده باشد. بدین ترتیب که برای محاسبه ذخیره تسهیلات فوق الذکر ضرایب یاد شده در بندهای ۳-۲-۲ و ۶-۲-۲ اعمال نگردیده و ذخیره ذی ربط بر اساس مانده کل تسهیلات محاسبه می گردد.

تبصره ۲- ارزیابی وثایق مذکور در ردیفهای ۴-۲-۲ و ۶-۲-۲ فوق توسط کارشناس واجد صلاحیت منتخب هیأت مدیره مؤسسه اعتباری اعم از داخل یا خارج آن مؤسسه انجام میگردد. ارزیابی مذکور تا مدت ۳ سال معتبر خواهد بود مشروط به این که در پایان سال یا مقاطعی که تهیه صورتهای مالی مؤسسه اعتباری مورد نظر است بر اساس تغییر شاخصهای مربوط طبق اعلام بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مورد تعدیل قرار گیرد.

لم

تبصره - برای تسهیلاتی که پس از سپری شدن ۵ سال یا بیشتر از سررسید پرداخت اصل و سود آنها

مؤسسه اعتباری بنا به دلایل خارج از اراده خود قادر به وصول مطالبات از محل وثایق مأخوذه نمی باشد
مانده کل تسهیلات پس از کسر نمودن ارزش وثایق مذکور در بندهای ۲-۳ الی ۲-۶ مبنای
محاسبه قرار می گیرد.

۲-۳- مؤسسه اعتباری موظف است مانده تسهیلات اعطایی را که بر طبق این دستورالعمل پس از احتساب
ارزش وثایق با اعمال ضرایب مذکور در بندهای ۲-۱ الی ۲-۲ برای آنها ذخیره اختصاصی منظور می گردد.
از مانده کل تسهیلات که مبنای احتساب ذخیره عمومی است کسر نماید در غیر این صورت مانده این گونه
تسهیلات از مانده کل تسهیلات کسر نمیگردد. بدین ترتیب که بر اساس مفاد این دستورالعمل برای هر پرونده
تسهیلاتی باید ذخیره عمومی یا ذخیره اختصاصی منظور گردد.

ماده ۳- ذخیره مطالبات از دولت

جهت تسهیلات تحت تضمین دولت طبق تعریف ارائه شده در ماده ۴ دستورالعمل طبقه بندی دارایی های
مؤسسات اعتباری ذخیره اختصاصی در نظر گرفته نمی شود.

این دستورالعمل در ۳ ماده و ۴ تبصره در یک هزار و یک صد و سی و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶
شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

۱ مصوب یکهزار و سیصدمین جلسه مورخ ۱۳۹۹/۷/۱ شورای محترم پول و اعتبار

4

لم

